

Ecologisch Onderzoek Oukoopsedijk 17 te Reeuwijk

Uitgave: april 2019

Watersnip-rapport 18A046

Colofon

Titel	Ecologisch Onderzoek Oukoopsedijk 17 te Reeuwijk
Projectnummer	18A046
Datum uitgave	April 2019
Samengesteld door	Brigit van Dam, adviseur Watersnip Advies John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies Dhr. J. Plak
Naam en adres opdrachtgever	De heer J. Plak Beukenlaan 4 3465 TB Driebruggen

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING.....	3
2	TOETSINGSKADER.....	5
2.1	EUROPESE RICHTLIJNEN.....	5
2.2	LANDELIJK NATUURBELEID- EN WETGEVING.....	5
2.2.1	<i>Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)</i>	5
2.2.2	<i>Natuurnetwerk Nederland</i>	10
2.2.3	<i>Omgevingsvisie en Omgevingsverordening (1 april 2019) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)</i>	12
3	LOCATIEBESCHRIJVING.....	15
3.1	HUIDIGE SITUATIE.....	15
3.2	PLANNEN.....	16
4	RESULTATEN ONDERZOEK BESCHERMDE SOORTEN.....	19
4.1	METHODE.....	19
4.2	FLORA.....	19
4.3	FAUNA.....	19
4.3.1	<i>Vogels</i>	19
4.3.2	<i>Amfibieën</i>	20
4.3.3	<i>Reptielen</i>	21
4.3.4	<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	22
4.3.5	<i>Vleermuizen</i>	23
4.3.6	<i>Overige soorten</i>	26
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	27
5.1	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	27
5.2	ALGEMENE ZORGPLICHT EN AANBEVELINGEN.....	29
6	BRONNEN.....	31
7	BIJLAGEN.....	33

1 Inleiding

In het kader van de ruimte-voor-ruimteregeling is de heer J. Plak voornemens om een voormalige boerderij met bijgebouwen af te breken om twee nieuwe woningen op te richten. In eerste instantie zullen alleen de bijgebouwen afgebroken worden om ruimte te maken voor een nieuwe woning. In de nabije toekomst zal ook het huidige woonhuis afgebroken worden om plaats te maken voor een nieuwe woning.

De initiatiefnemer van de voorgenomen plannen dient te verkennen of er mogelijk schadelijke gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden.

Concreet betekent het dat nagegaan moet worden of:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Wet Natuurbescherming).
Beschermde plantensoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. Beschermde diersoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord worden en mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden;
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing Wet Natuurbescherming);
- Er wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland aangetast worden (Toepassing Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, Compensatiebeginsel Natuur, Recreatie en Landschap).

Om te onderzoeken of bovenstaande bepalingen overtreden of aangetast worden dient het plangebied onderzocht te worden, middels een bureaustudie en onderzoek naar de aanwezige flora en fauna door een deskundige op het gebied van ecologie.

Eind augustus 2018 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie verricht in het plangebied. Hierbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten.

Dit rapport geeft een overzicht van de voor het plangebied geldende natuurwetgeving, de aanwezigheid van beschermde gebieden in de nabije omgeving en de aanwezige en verwachte flora en fauna in het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de voorgenomen plannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht, die geldt voor alle planten- en diersoorten, worden waar mogelijk maatregelen beschreven, gericht op het voorkomen van schade.

2 Toetsingskader

2.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormen de Natura2000-gebieden een netwerk van beschermde natuur. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt. Deze richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrichtlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de Wet Natuurbescherming. Deze wet is van kracht geworden op 1 januari 2017.

2.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

2.2.1 Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)

In de Wet Natuurbescherming zijn per 1 januari 2017 drie wetten opgenomen, te weten de *Natuurbeschermingswet*, *Flora- en faunawet* en *Boswet*.

Natura2000-gebieden

In Nederland zijn gebieden aangewezen als speciale beschermingszones. Deze gebieden vallen onder de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrichtlijn en worden aangeduid als Natura2000-gebieden. Voor deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd. Per provincie is het college van Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen. Tevens heeft de provincie de bevoegdheid om bijzondere landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen, mits deze niet reeds onder een Natura2000-gebied vallen.

Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van de natuurlijke habitats, of habitats van soorten kunnen verslechteren of een significant verstoring effect zouden kunnen hebben op aangewezen soorten binnen een gebied, zijn vergunningsplichtig.

Soorten

De soortenbescherming is bedoeld om in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen als er werkzaamheden plaatsvinden in en rond het leefgebied van een soort. In de Wet Natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden; Europees beschermde soorten vallen onder beschermingsregimes soorten "Vogelrichtlijn (wnb-vrl) en beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn" (wnb-hrl) en nationaal beschermde soorten vallen onder beschermingsregime "andere soorten" (wnb- andere soorten).

Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a; (ver)bouwen, slopen, of wegen aanleggen, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, is het mogelijk te werken met een goedgekeurde gedragscode die toepasbaar is voor de geplande activiteiten en de aangetroffen soorten. Indien dit niet het geval is en er schade ontstaat aan beschermde soorten dient een ontheffing te worden

aangevraagd. Ontheffingen worden aangevraagd bij de provincie. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

Het integreren van ecologische maatregelen in het plan kan een ontheffingsaanvraag voorkomen. Hierbij gaat het om het consolideren van het leefgebied van populaties. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade (zie figuur 1). Deze ecologische maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.

Figuur 1: Stappenplan onderzoek Wet natuurbescherming (Bron: www.regelink.net)

In het kader van de Wet natuurbescherming zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de Wnb vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn

jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Algemene zorgplicht (artikel 1.11)

Voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten, of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Houtopstanden, hout en houtproducten

Het is verboden om een houtopstand buiten de grenzen van de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te kappen, zonder hier voorafgaande aan de werkzaamheden melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Indien er houtopstand gekapt moet worden geldt er een herplantplicht.

Let wel, hakhoutbeheer geldt als bestendig beheer. Het gaat om kappen ter verwijdering op korte of langere termijn.

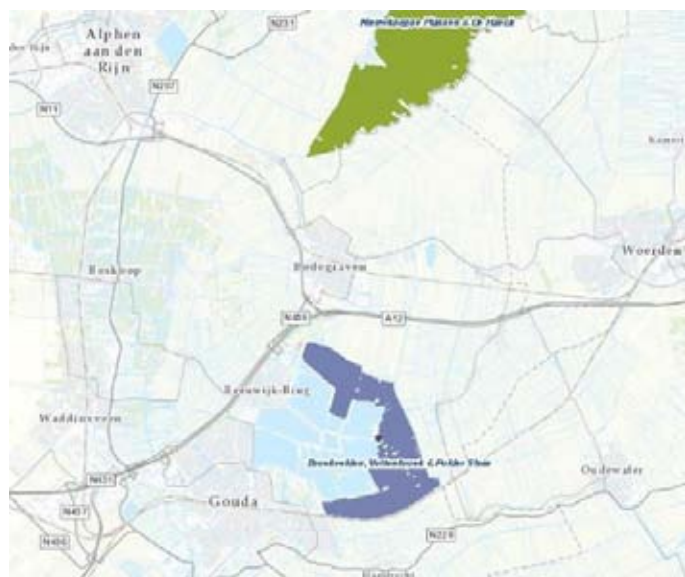
Toetsing Wet Natuurbescherming 2017

Het plangebied ligt in het Natura2000-gebied 'Broekvelden-Vettenbroek & Polder Stein'. Het plangebied zelf is geen onderdeel van het gebied, dit valt buiten het genoemde Natura2000-gebied. Het Natura2000-gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' ligt 8,5 km ten noorden van het plangebied. De oorspronkelijke agrarische bestemming is reeds van het plangebied gehaald. De huidige bestemming is 'wonen'. Het afbreken van de aanwezige bebouwing en het nieuw bouwen van woningen zal geen schade veroorzaken aan het omliggende Natura2000-gebied, omdat er geen agrarische werkzaamheden meer plaats gaan vinden binnen het Natura2000-gebied. Hierdoor wordt de cultuurdruk minder.

Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'Broekvelden-Vettenbroek & Polder Stein' zijn: Kleine Zwaan, Krakeend, Slobeend en Smient.

Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' zijn: Noordse woelmuis, Bittervoorn, Gestreepte waterroofkever, Groenknolorchis, Kleine modderkruiper, Meervleermuis, Platte schijfhoren, Rivierdonderpad, Zeggekorfslak, Grote zilverreiger, Kolgans, Krakeend, Purperreiger, Rietzanger, Roerdomp, Smient, Snor, Zwarte stern en Zwartkopmeeuw.

Een deel van deze doelsoorten komt uitsluitend voor binnen het Natura2000-gebied. Andere soorten, zoals Smient, Krakeend, Grote zilverreiger en Kolgans foerageren ook

Figuur 2: Ligging Natura2000-gebieden t.o.v. plangebied (bron: www.pzh.nl)

in de wijdere omgeving van het Natura2000-gebied. Het plangebied is echter niet geschikt voor deze soorten als foerageergebied. Het plangebied bestaat voor een groot deel uit bebouwing. Er zijn geen graslanden met brede sloten aanwezig die kunnen dienen als foerageergebied. Grenzend aan het plangebied is voldoende foerageergebied aanwezig waar deze soorten kunnen foerageren.

De kwalificerende soorten voor het Natura2000-gebied "Broekvelden-Vettenbroek & polder Stein" zijn zoals genoemd de Kleine zwaan, de Krakeend, de Slobeend en de Smient. Deze watervogelsoorten mijden de omgeving van het bewoningslint langs de Oukoopsedijk, met uitzondering van de Krakeend die zijn schuwheid verliest.

Watersnip Advies is sinds 2011 zeer nauw betrokken bij de transformatie van polder Oukoop van een agrarische polder naar een natuurland met agrarisch medegebruik. Zo schreef Watersnip "Inrichtingsplan polder Oukoop percelen SBB fase 2" (Watersnip-rapport 13A036). Vanuit deze betrokkenheid, werkzaamheden en inventarisaties heeft Watersnip veel kennis omtrent de verspreiding en de voorkomende concentraties watervogels in deze omgeving.

Er is door Watersnip een effectbeoordeling gemaakt voor de Natuurboerderij "Hoeve Stein" waarin verspreidingskaarten zijn opgenomen van het voorkomen van de kwalificerende soorten in de polder. Deze effectbeoordeling met verspreidingskaartjes is nu als bijlage (10A060 Effectbeoordeling Hoeve Stein dd 110418) bij dit rapport meegestuurd. Omdat sinds de effectbeoordeling enige jaren zijn verstreken, hebben wij voor dit rapport een

Figuur 2a: Kerngebieden watervogels rond Oukoopsedijk

recente verspreidingskaart gemaakt waar de voornaamste rust- en foerageergebieden van de kwalificerende soorten zijn aangegeven in de periode 2016-2019.

Hiervoor is gebruik gemaakt van de bijna wekelijkse waarnemingen gedurende de winterseizoenen in polder Oukoop. Op 17 maart en 24 maart 2019 is nogmaals specifiek gekeken naar de verspreidingspatronen. De recente, belangrijke concentratiegebieden voor watervogels in polder Oukoop zijn op kaart weergegeven (zie figuur 2a).

Hieronder wordt het voorkomen van de vier kwalificerende soorten van het Natura 2000-gebied rond Oukoopsedijk 17 toegelicht en besproken.

a. Kleine Zwaan.

De soort kwam tot ongeveer 2002 met soms honderden exemplaren voor in het reservaatgebied Stein-Noord op enkele kilometers van het plangebied. In polder Oukoop tussen de Enkele Wiericke en de Oukoopsedijk kwamen voor zover ons bekend nooit concentraties voor. De laatste jaren is deze soort niet meer aanwezig in polder Stein of polder Oukoop. Er is geen relatie met het plangebied. De Kleine zwaan ondervindt geen schade van de voorgenomen plannen.

b. Krakeend.

Het aantal krakeenden is de laatste twintig jaar ook in polder Oukoop spectaculair toegenomen. In de winterperiode komen zij voor aan de randen van de brede sloten en petgaten met legakkers (zie kaartbeeld). In de zomerperiode broedt deze soort met meer dan vijftien paren in het gebied (inventarisaties F.J. Mayenburg). De soort heeft de schuwheid afgelegd en komt tegenwoordig ook net als de Wilde eend voor rond de bewoonde percelen. Op 17 maart werd bijvoorbeeld een groep van 15 exemplaren aangetroffen op vijftig meter afstand van Oukoopsedijk 19, op korte afstand van het plangebied. De Krakeend wordt niet verstoord door de voorgenomen werkzaamheden en plannen.

c. Slobeend.

Deze soort maakt tijdens najaarstrek en voorjaarstrek in relatief kleine aantallen (20-30 exemplaren) gebruik van de waterrijke, beschutte slaap- en rustplekken in de polder (zie kaart). De vogels hebben daarbij een voorkeur voor luwe plekken in de beschutting van legakkers en houtakkers. De nabije omgeving van het plangebied is hiervoor niet geschikt. Slobeenden broeden met ongeveer 10 paren in de polder en zoeken daarvoor de stille achterste delen ver van de Oukoopsedijk. De Slobeend rust, foerageert en broedt niet nabij de Oukoopsedijk en ondervindt geen schade van de voorgenomen plannen en werkzaamheden.

d. Smient.

Ook deze watervogel heeft een groot deel van de schuwheid afgelegd ten opzichte van twintig en tien jaar geleden. Daardoor is het potentieel van foerageergebied sterk toegenomen. Het voorkeurshabitat zijn nog steeds de brede vaarten en petgaten in poldergebieden. Hier liggen ook vaak natte weilanden waar de Smient graag graast. Op de Reeuwijkse plassen zelf komen de smienten niet voor, met uitzondering van de zandwinningsplas Broekvelden/Vettenbroek. Op deze plas rusten en slapen in de winter soms tienduizenden exemplaren. Bij ijsgang in de polder lopen de aantallen daar het hoogst op, omdat deze plas niet bevriest.

Smienten houden van ruimte en uitzicht. Ze durven tegenwoordig wel tot op honderd meter van woningen te foerageren, maar alleen als ze het gevoel hebben snel de

ruimte in te kunnen vliegen. Nabij de Oukoopsedijk worden smienten zelden op minder dan 150 meter van de weg waargenomen. Aan de zuidzijde van de Oukoopsedijk zijn smienten door Watersnip nooit aangetroffen. Hier ervaren de vogels blijkbaar te weinig landschappelijke ruimte.

Ook rond het Landgoed Wiltenburg zijn geen geschikte leefgebieden, vanwege te beperkt landschappelijk schaalniveau. Om deze redenen hebben heiwerkzaamheden hier ook geen verontrusting veroorzaakt: er komen in deze omgeving nl. nooit smienten voor.

Het plangebied Oukoopsedijk 17 ligt in dezelfde relatief bebouwde en beboste omgeving van de Wiltenburg, waar smienten niet foerageren, slapen of rusten. Heiwerkzaamheden in het plangebied zullen dan ook geen negatieve effecten hebben op de smientenpopulatie tussen Oukoopsedijk en Enkele Wiericke. De afstand tot concentratiegebieden van smienten in de polder is daarvoor te groot.

Voor alle vier kwalificerende (watervogel)soorten van het Natura2000-gebied geldt, dat ze geen schade gaan ondervinden van de ruimtelijke ingrepen en werkzaamheden in het plangebied Oukoopsedijk 17.

Negatieve effecten op de doelsoorten van de Natura2000-gebieden zijn derhalve niet aan de orde.

Een uitgebreide beschrijving van de flora en fauna binnen het plangebied is te vinden in hoofdstuk 4.

Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom van de gemeente Reeuwijk. Er is geen sprake van het kappen van houtopstanden. De herplantplicht in het kader van de Wet Natuurbescherming is daarom niet aan de orde.

2.2.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland in de wet benoemd als de (voormalige) Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van natuurgebieden in Nederland om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Via dit netwerk kunnen planten en dieren zich verspreiden, waardoor de kans op uitsterven verkleind wordt. De NNN bestaat uit:

- Natura 2000 gebieden;
- bestaande natuurgebieden, zoals de Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, die beheerd worden volgen agrarisch natuurbeheer en;
- grote wateren, zoals meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en Waddenzee.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van 1990, en via de planologische kernbeslissing Nota Ruimte van de voormalige Ministeries van VROM, LNV, V&W en EZ (2006) voortgezet in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, opgesteld door het Ministerie van I&M (2012). In 1995 werden de doelsoorten en natuurdoeltypen gedefinieerd, die in 2000 werden doorgevoerd in de provinciale plannen. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de uitvoering van de NNN.

De natuur in de NNN is beschermd middels een 'nee, tenzij'-regime. Binnen de NNN zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. Eventuele schade moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Toetsing Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt binnen de grenzen van een NNN-gebied (zie figuur 3). Ook hier geldt dat het plangebied zelf geen NNN-gebied is. Binnen het plangebied zijn geen bijzondere landschapselementen aanwezig. De ruimtelijke ingrepen die verband houden met de sloop van de huidige bebouwing en bouw van de woningen zullen vanwege het feit dat het beperkt blijft tot het plangebied geen schade veroorzaken aan de omliggende NNN.

Figuur 3: Ligging NNN-gebieden t.o.v. het plangebied (rode contour) (bron: www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl)

Rond het plangebied heeft Staatsbosbeheer in 2017 nieuwe natuur aangelegd. De zwaarste natuurdoelen, zoals vochtig schraalland en moerasnatuur zijn daarbij middels vergravingen gerealiseerd nabij de Enkele Wiericke op honderden meters afstand van het plangebied.

Rond het plangebied aan de oostzijden en aan de westzijde is gekozen voor lichtere natuurdoelen van Fauna- en kruidenrijk grasland. Daarbij wordt vooral ingezet op het verhogen van de variatie aan planten- en insectensoorten in het grasland. De ingrepen en maatregelen in het plangebied zullen geen effecten hebben op de vegetatie en fauna in het aangrenzende grasland waar ook de invloed van het agrarisch medegebruik hoog blijft. Achter het plangebied liggen twee graslandpercelen van de huidige eigenaar die voluit in agrarisch gebruik zijn en blijven.

In feite gaat het bij dit initiatief om het ontmantelen van een klein agrarisch bedrijf waar een bijpassende veestapel kan en mag worden gehouden van varkens, rundvee, kippen e.d.. Het beëindigen van de agrarische bedrijvigheid en omvorming naar alleen de functie wonen draagt bij aan de vermindering van de fosfaatbelasting op het oppervlaktewater en van uitstoot van ammoniak en stikstof. Daarmee draagt dit initiatief sterk bij aan het verbeteren van de Ausgangssituatie voor natuurontwikkeling in dit deel van natuurplein Oukoop. Een positief punt hierbij is ook dat eigenaar ervoor kiest om de bestaande beplanting met waardevolle oude knotbomen te handhaven in de planvorming. Deze oudere bomen dragen in het bewoningslint langs de Oukoopsedijk bij aan leefgebied voor insecten, vogels en vleermuizen.

2.2.3 Omgevingsvisie en Omgevingsverordening (1 april 2019) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)

Op 1 april 2019 is het Omgevingsbeleid in werking getreden. In het Omgevingsbeleid heeft de Provincie Zuid-Holland verschillende beleidsplannen voor de fysieke leefomgeving samengebracht. De voorheen fungerende Visie ruimte en mobiliteit (VRM) is ook opgenomen in het Omgevingsbeleid. Met dit nieuwe beleid heeft de provincie voorgesorteerd op de Omgevingswet die in 2021 in werking treedt. Het Omgevingsbeleid bestaat uit de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening.

In het nieuwe Omgevingsbeleid zet de provincie in op een betere relatie tussen stad en land. En een betere samenhang tussen de verschillende functies binnen de groene ruimte, zoals landbouw, natuur, recreatie, water en cultuurhistorie. Er moet een samenhangend stelsel komen van de verschillende groene ruimtes en de stad. De zogenoemde groenblauwe structuur. Bescherming van natuurgebieden en het Natuurnetwerk Nederland zijn hiervan belangrijke onderdelen.

Het ontwikkelen van nieuwe plannen kan inbreuk maken op te beschermen waarden in het landschap. In sommige gevallen is het noodzakelijk dat er compensatie plaatsvindt als er specifieke natuur-, recreatie- of landschapswaarden verloren gaan. GS heeft hiervoor in mei 2013 de beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 vastgesteld. Deze beleidsregel is opgenomen in de Omgevingsverordening.

In deze beleidsregel is voor een aantal gebieden compensatie noodzakelijk bij het verlies van ecologische waarden. Dit zijn;

- het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS);
- de belangrijke weidevogelgebieden;
- de recreatiegebieden om de stad;
- strategische reservering natuur;
- de karakteristieke landschapselementen.

Biotopen voor Rode lijstsoorten zijn niet langer compensatie plichtig.

Toetsing Visie Ruimte en Mobiliteit en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland

De Ecologische Hoofdstructuur is reeds beschreven in paragraaf 2.2.2. De andere bovengenoemde elementen zijn in het plangebied niet aanwezig. Op ongeveer 500 meter ten oosten van het plangebied ligt 'belangrijk weidevogelgebied'. De afstand van het plangebied tot dit weidevogelgebied is dusdanig groot dat er geen verstoring zal plaatsvinden van de aanwezige weidevogels. De werkzaamheden beperken zich tot het huidige plangebied. Er zal daardoor geen schade ontstaan door de geplande werkzaamheden.

Figuur 4: Ligging belangrijk weidevogelgebied t.o.v. het plangebied (rode contour)
 (bron: ruimtelijkeplannenzuidholland.nl, kaart 7)

3 Locatiebeschrijving

3.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de kilometervakken met de Amersfoortse coördinaten: 113,449. Binnen het plangebied staat een voormalige boerderij met stal en hooiberg en diverse bijgebouwen. Enkele van de schuren worden gebruikt als geitenstal en kippenhok. Binnen het plangebied staan meerdere grote bomen en bomenrijen, met Es, Els en Knotwilg. Aan de westkant is het plangebied verbonden via een brug aan de Oukoopsedijk. Rondom het perceel liggen weilanden. Het plangebied wordt aan drie kanten begrensd door sloten. Aan de oostkant wordt het plangebied begrensd door de achtergelegen weilanden.

Figuur 5: Plangebied (rode contour)

Figuur 6: Bovenaanzicht van het plangebied

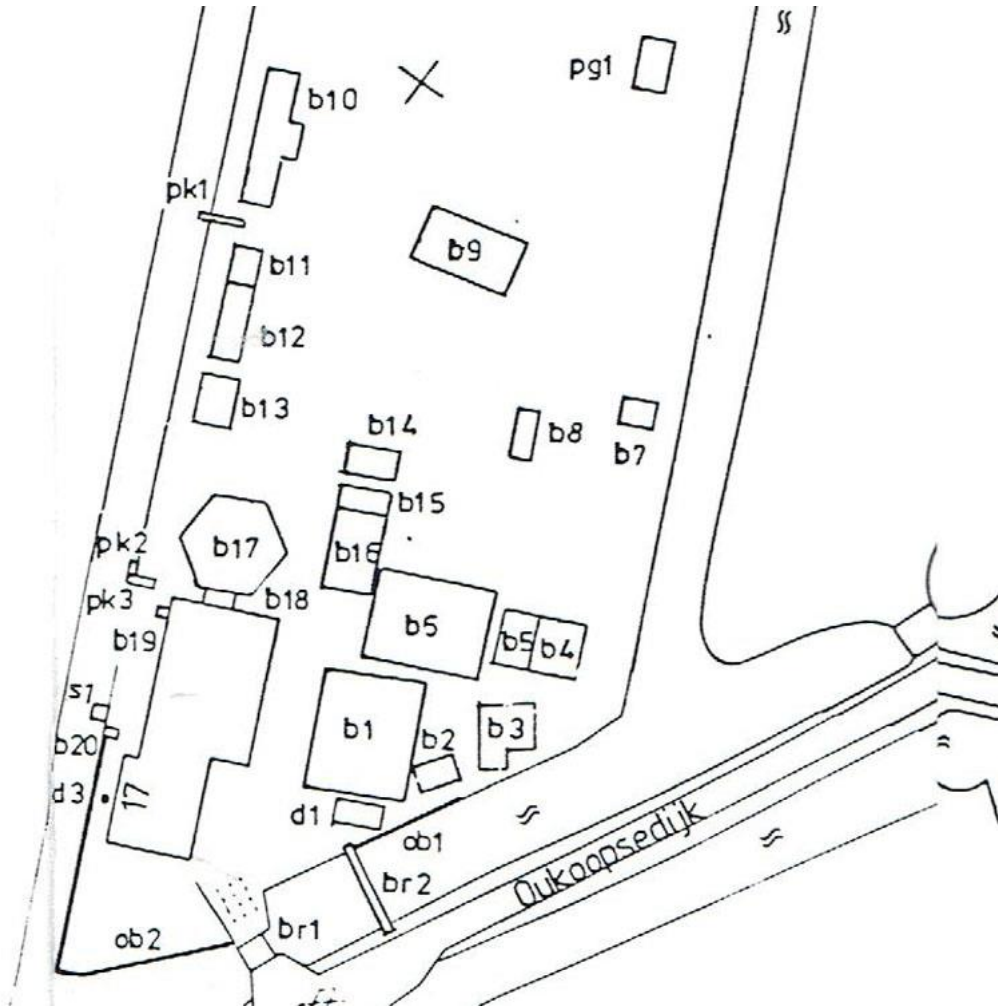
3.2 Plannen

De heer Plak is voornemens om de voormalige boerderij en bijgebouwen af te breken en twee nieuwe woningen te bouwen. De aanwezige bomen blijven behouden. Er zijn geen werkzaamheden aan de sloten voorzien.

Hieronder volgt een schema met de af te breken bebouwing. De nummers corresponderen met de nummers in figuur 7.

17	Het huidige woonhuis met eensteensmuren en dakpannen. Daarachter ligt een houten schuur op een gemetselde fundering (40cm hoog). Op het schuurdak liggen golfplaten.
b17	De voormalige hooiberg. Hiervan zijn alleen de palen en het golfplaten dak nog aanwezig, die dienst doen als afdak.
b1	Deze houten schuur staat op een gemetselde fundering. Op het dak liggen dakpannen.
b2 / b3	Lage deels hout, deel betonnen varkensschuurtjes.
b4 / b5	Lage houten schuur, aan één zijde open. Een metalen golfplaten dak.
b5	Een hoge houten schuur op een gemetselde fundering (1m hoog). Op het dak liggen golfplaten.
b7	Een lage houten schuur met een bitumen dak.
b9	Een grotere houten schuur met dakpannen op het dak.
b10	Een houten schuur met golfplaten dak.
b11 / b12	Een houten schuur met golfplaten dak.
b13	Een houden schuur met golfplaten dak.
b14	Een tunnelkas van kunststof.
b15	Een houten schuur met golfplaten dak.
b16	Een lage houten schuur met golfplaten dak.

Aan de oostkant van schuur b5 staat een oude bouwkeet (niet aangegeven op figuur 7).

Figuur 7: Bovenaanzicht van het plangebied met genummerde schuren en woning

Figuur 8: Schuur b1

Figuur 9: Schuur b3

Figuur 10: Schuur b4

Figuur 11: Schuur b7

Figuur 12: Schuur b9

Figuur 13: Schuur b10 - b13

Figuur 14: Schuur b16

Figuur 15: Oude bouwkeet

4 Resultaten onderzoek beschermde soorten

4.1 Methode

Voordat begonnen is met het verkennend veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

Op maandag 27 augustus 2018 hebben twee gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie gedaan in het plangebied. Tijdens de inventarisatie is een indicierend vooronderzoek, in de vorm van een bouwkundige inspectie van de bebouwing uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

4.2 Flora

Binnen het plangebied staan enkele grote bomen, waaronder Es, Els en Knotwilg. Aan de zuidoostkant van het plangebied staat langs de sloot een hele rij met knotessen. Langs de Oukoopsedijk ligt voor de woning een siertuin met o.m. Buxus, Lavendel, Hortensia en een grote Appelboom. De rest van het plangebied bestaat uit gras met kruiden, zoals Hondsdraf en Paardenbloem. In de oevers van de sloot staat op enkele plekken Gele lis, in de sloot zelf komt Kikkerbeet en Kroos voor.

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Er is binnen het plangebied, vanwege zijn voormalig agrarisch gebruik, ook geen geschikt biotoop aanwezig voor beschermde plantensoorten, die vaak specifieke eisen stellen aan hun leefomgeving, zoals beperkte voedselrijkdom. Beschermde plantensoorten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

Figuur 16: Deel van de aanwezige knotbomen binnen het plangebied

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Tijdens de inventarisatie zijn verschillende vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied, zoals Houtduif, Boerenzwaluw en Knobbelzwaan. Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Wet Natuurbescherming. De nesten van alle vogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen niet opzettelijk verontrust worden. Er zijn geen broedende vogels aangetroffen, omdat de inventarisatie buiten het broedseizoen heeft plaatsgevonden.

Nesten van enkele vogelsoorten, zoals Gierzwaluw, Huismus en verschillende uilensoorten, zijn jaarrond beschermd.

Binnen het plangebied zijn twee schuren aanwezig met een pannendak en ook de woning heeft een pannendak. De andere schuren zijn vanwege de enkele golfplaten daken niet geschikt als nestlocatie voor de Huismus. Bij de bebouwing met de dakpannen is uitvoering gekeken naar aanwezigheid van nesten van de Huismus. Er is hierbij ook op meerdere locaties onder de dakpannen gekeken. Bij schuur b9 zijn geen nesten aangetroffen. De ruimte onder de dakpannen is door de lage dakpannen te beperkt voor de Huismus om er een nest onder te bouwen. Tevens is er geen dakgoot aanwezig die de mussen kunnen gebruiken om onder de dakpannen te komen. De dakpannen die op het dak van schuur b1 liggen zijn zeer strak en recht. Hierdoor is er geen ruimte voor de Huismus om een nest te maken onder de dakpannen. De dakpannen op de woning zijn ook zeer vlak, waardoor er geen mogelijkheden zijn voor de Huismus om er een nest onder te maken. De bebouwing met dakpannen is dus niet geschikt als nestlocatie voor de Huismus. De aanwezigheid van deze nesten kan worden uitgesloten. Er zijn binnen het plangebied en in de omgeving ook geen huismussen aangetroffen.

Voor de Gierzwaluw geldt ook dat deze soort zijn nest onder de dakpannen van een schuur of woning maakt. Bij schuur b1 en de woning zijn de dakpannen te strak en vlak, waardoor er niet voldoende ruimte is voor de vogels om een nest te maken. Schuur b9 is relatief laag. De Gierzwaluw heeft een minimale uitvlieghoogte van 3 meter nodig, omdat hij zich uit het nest laat vallen bij het uitvliegen. Deze uitvlieghoogte is bij schuur b9 niet aanwezig. De overige bebouwing is door de golfplaten daken niet geschikt als nestlocatie voor de Gierzwaluw. Deze schuren zijn ook te laag, waardoor er niet voldoende uitvlieghoogte is. Er zijn binnen het plangebied geen geschikte gebouwen die kunnen dienen als nestlocatie voor de Gierzwaluw. De aanwezigheid van nesten van deze soort kan worden uitgesloten. Het is Watersnip bekend dat er langs de Oukoopsedijk geen gierzwaluwen broeden.

Binnen het plangebied zijn enkele oude nesten van de Boerenzwaluw aangetroffen. De nesten van de Boerenzwaluw vallen onder categorie 5, wat betekent dat de nesten jaarrond beschermd zijn als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit is hier niet aan de orde. Er zijn in de directe omgeving van het plangebied voldoende alternatieve locaties aanwezig waar de Boerenzwaluw kan broeden.

Figuur 17: Boerenzwaluwnest

Binnen het plangebied zijn geen andere jaarrond beschermde nesten of geschikte locaties voor jaarrond beschermde nesten aangetroffen.

4.3.2 Amfibieën

Tijdens de veldinventarisatie is de beschermde Bruine kikker aangetroffen binnen het plangebied. Er kan aangenomen worden dat Gewone pad, Kleine watersalamander, Meerkikker (allen wnb-andere soorten) voorkomen binnen het plangebied (0-1km). De Bastaardkikker (wnb-andere soorten) komt voor in de omgeving van het plangebied (1-5km).

Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming in de Provincie Zuid-Holland.

Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Rugstreepad (wnb-hrl / Rode lijst status 'gevoelig') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). De beschermde Heikikker (wnb-hrl / Rode lijst status 'thans niet bedreigd') komt voor in de omgeving van het plangebied (1-5km).

Van de Rugstreepad is bekend dat er een voortplantingslocatie aanwezig is ten zuiden van het plangebied, nabij de Negenviertal, nabij de spoorlijn. Hier bevindt zich op enkele kilometers van het plangebied een paarslootje.

De Rugstreepad komt voornamelijk voor op zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de duinen, de uiterwaarden van grote rivieren, opgespoten terreinen en slootjes, heidevelden en akkers.

Voor de voortplanting maakt de Rugstreepad gebruik van ondiepe plassen en poelen om haar eieren in af te zetten. De Rugstreepad maakt voor de overwintering gebruik van rommelhoekjes met opgeslagen stenen of van braakliggende zandhopen, waarin hij zich makkelijk kan ingraven. Er zijn binnen het plangebied geen plassen of poelen aangetroffen die geschikt zijn als voortplantingslocatie voor de Rugstreepad. Er zijn ook geen hopen zand, of braakliggende grond aangetroffen die kunnen dienen als overwinteringslocatie. De spoorlijn bij de Negenviertal biedt wel goed overwinteringsgebied.

Op het moment dat er binnen het plangebied hopen zand voor langere tijd braak komen te liggen, wordt het gebied mogelijk wel aantrekkelijk als overwinteringsgebied. De Rugstreepad staat erom bekend dat hij lange afstanden kan afleggen op zoek naar een geschikte overwinteringslocatie.

De Heikikker komt voor in o.a. vochtige heidegebieden en hoog- en laagveengebieden. Hij geeft de voorkeur aan schrale omstandigheden. Voor de voortplanting is hij afhankelijk van ondiep zuur (pH 4 – 5,5) water met oevervegetatie. Verder moet er voldoende ruige en structuurrijke vegetatie aanwezig zijn waar deze kikker kan schuilen tegen predators. Binnen het plangebied zijn geen ondiepe zure sloten aanwezig. Door het voormalig agrarisch gebruik van het plangebied is er geen sprake van schrale omstandigheden. Het plangebied voldoet niet aan de eisen die deze soort stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van de Heikikker kan worden uitgesloten.

Op basis van de geraadpleegde verspreidingskaarten worden binnen het plangebied geen andere beschermde amfibieën verwacht.

4.3.3 Reptielen

Tijdens de inventarisatie zijn geen beschermde reptielen aangetroffen. Uit de geraadpleegde verspreidingskaarten blijkt dat de Ringslang (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in het plangebied (0-1km). Eigen waarnemingen van Watersnip Advies bevestigen dit.

De Ringslang is een watergebonden soort. Deze soort heeft rijk begroeide oevers nodig om in te jagen en om zich te kunnen verschuilen. Voor de voortplanting maakt deze soort gebruik van broeihopen van takken, stro en bladeren. Het kan niet worden uitgesloten dat de Ringslang aanwezig is in de graslanden aan de oostkant van het plangebied, die door de herinrichting geschikt zijn geworden als leefgebied. Hierdoor kan de Ringslang incidenteel voorkomen binnen het plangebied. De aanwezige sloten en oevers zijn echter geen geschikt

jachtgebied door de afwezigheid van rijk begroeide oevers. Er zijn binnen het plangebied ook geen hopen met snoeiafval, van takken en bladeren, aangetroffen die kunnen dienen als broeihoop. Er is dus geen geschikte voortplantingslocatie aanwezig.

De geplande werkzaamheden zullen geen schade veroorzaken aan de gunstige staat van instandhouding van de populatie ringslangen.

Op basis van de bureaustudie worden binnen het plangebied geen andere beschermde reptielen verwacht.

4.3.4 Grondgebonden zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er meerdere zoogdiersoorten voorkomen in en rond het plangebied, zoals Bosmuis, Bunzing, Dwergmuis, Egel, Haas, Hermelijn, Konijn, Veldmuis en Wezel (allen wnb-andere soorten) (0-1 km). Huisspitsmuis, Ree, Vos en Woelrat (allen wnb-andere soorten) komen voor in de omgeving van het plangebied (1-5 km). Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming in de provincie Zuid-Holland.

In de directe omgeving van het plangebied komt de beschermde Waterspitsmuis (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voor (0-1 km). In de bredere omgeving van het plangebied komen de beschermde Bever (wnb-hrl, Rode lijst status 'gevoelig'), Boommarter (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') en Steenmarter (wnb-andere soorten) voor (1-5 km).

De Waterspitsmuis komt voor langs schone sloten die niet te voedselrijk zijn. De sloten dienen een goede watervegetatie te hebben en ruige oevers. De Waterspitsmuis is zeer schuw en kan zich letterlijk doodschrikken van een hard geluid. De Waterspitsmuis komt voor op de percelen ten oosten van het plangebied. Hier zijn vegetatierijke oevers ingericht. De oevers van de sloten langs het plangebied zijn echter niet geschikt als jacht- en schuilgebied voor de Waterspitsmuis, door de afwezigheid van veel vegetatie. Tevens is de cultuurdruk te hoog binnen het plangebied. De aanwezigheid van de Waterspitsmuis binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

De Bever komt voor in overgangsgebieden tussen land en water, o.a. in moerassen, langs beken, en rustige rivieren en meren. Langs het water moeten bossen aanwezig zijn, waar voldoende hout aanwezig is wat de Bever kan gebruiken om dammen van te maken. Het plangebied is als voormalig agrarisch bedrijf niet geschikt als leefgebied voor de Bever. Er is onvoldoende water aanwezig en ook te weinig bomen. De aanwezigheid van de Bever kan binnen het plangebied worden uitgesloten.

De Boommarter leeft met name in bosrijk gebied. Binnen het plangebied is geen bosrijk gebied aanwezig. De bomen die er staan voldoen niet aan de eisen die de Boommarter stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van de Boommarter kan worden uitgesloten.

De Steenmarter leeft in steenachtige biotopen en plaatsen waar hij kan schuilen, zoals in steengroeven, rotsige hellingen en gebouwen. De steenmarter komt ook voor in parklandschappen. Hij is te vinden in de omgeving van dorpen en boerderijen maar ook in de stad. Hij heeft een voorkeur voor gebieden met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Binnen het plangebied zijn geen sporen aangetroffen, zoals leeggezogen eieren, huiden, koppen van prooidieren die wijzen op de aanwezigheid van de Steenmarter. Er is ook geen nest of een latrine (vaste plaats voor uitwerpselen) aangetroffen. De aanwezigheid van de Steenmarter binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

De Otter (wnb-hrl / Rode lijst status 'verdwenen uit NL) is incidenteel aangetroffen in het noordelijk deel van polder Oukoop nabij de Kippenkade. De Otter is een schuw dier die geen gebruik zal maken van het plangebied.

Er is binnen het plangebied geen geschikt biotoop aangetroffen voor andere beschermde zoogdieren. Deze worden hier derhalve niet verwacht.

4.3.5 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld in deze rapportage. Alle vleermuizen die voorkomen in Nederland zijn beschermd (wnb-hrl).

Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger en Ruige dwergvleermuis (0-1km), Baardvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Meervleermuis, Rosse vleermuis en Watervleermuis (1-5km).

Tijdens de veldinventarisatie is een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

Figuur 18: Woning

De aanwezige bomen binnen het plangebied zijn onderzocht op de aanwezigheid van kieren en scheuren, die gebruikt kunnen worden als verblijfplaats van boombewonende vleermuissoorten. Er zijn geen grote holtes en kieren aangetroffen die ruimte bieden voor een zomer- en/of kraamverblijf. Er is geen goed stabiel microklimaat aanwezig. Wel zijn de holle knotbomen geschikt als paarverblijf. In deze omgeving wordt van deze ruimtes in holle bomen als paarverblijven frequent gebruik gemaakt. Op andere andere onderzoekslocaties aan de Oukoopsedijk heeft Watersnip Advies hier sinds onderzoeken vanaf 2004 vaak voorbeelden van aangetroffen die gebruikt werden in september en oktober. De bomen kunnen wel onderdeel zijn van foerageergebied van verschillende vleermuissoorten. De bomen zullen in de huidige plannen ongemoeid blijven.

De schuren met de golfplaten daken zijn niet geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten. De houten planken van de muren wijken, waardoor er tocht ontstaat in de schuren. Hierdoor is er geen constant microklimaat aanwezig. De betonnen varkensschuren (b2 en b3) zijn te laag om dienst te kunnen doen als vleermuisverblijf. Vleermuizen hebben een uitvlieghoogte van minimaal 3 meter nodig. De

kas en de oude bouwkeet zijn door hun vorm en materiaalgebruik niet geschikt als verblijfplaats.

Schuur b9 heeft een pannendak. Aan de binnenzijde is het houtwerk echter deels of kapot, waardoor er tocht ontstaat tussen het hout en de dakpannen. Ook de schuur is grotendeels open. Hierdoor ontbreekt een constant microklimaat. Deze schuur is niet geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten.

Schuur b1 is een dichte houten schuur. De ruimte is aan de binnenzijde afgetimmerd met hout. De dakpannen liggen niet geheel aansluitend op het dak, wat mogelijkheden biedt voor een vleermuis om tussendoor te kruipen. Maar deze ligging van de dakpannen veroorzaakt tegelijkertijd luchtstroming en lichttoetreding. Er zijn in de schuur en aan de buitenzijde geen sporen aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van een vleermuisverblijf. Er is dus geen groot zomer- en/of kraamverblijf aanwezig.

Figuur 19: Dak van schuur b9

Er kon bij de start van het onderzoek, eind augustus 2018, nog niet helemaal worden uitgesloten dat de schuur incidenteel gebruikt werd als paarverblijf van enkele mannetjes.

Daarom zijn daarna twee avondbezoeken naar dit aspect uitgevoerd. Bij de twee avondbezoeken is gebleken dat er geen mannetjesvleermuizen gebruik maken van dit schuurdak. Wel werden de paarroep van de Ruige dwergvleermuis gehoord tijdens het tweede avondbezoek vanuit holle bomen aan de zuidzijde van het terrein nabij de sloot. Alle bomen op het terrein blijven staan bij de herinrichting.

Figuur 20: Dak van schuur b1

Om nóg meer zekerheid te verkrijgen over het eventueel mogelijke gebruik van het pannendak van schuur b1 door een parende mannelijke Ruige dwergvleermuis, heeft op 5 april 2019 een nadere inspectie van deze schuur b1 plaatsgevonden. Daarbij is de huidige situatie van schuur en het dak nauwkeurig onderzocht:

- Het dak is door een zeer flauwe, bijna horizontale hellingshoek niet aantrekkelijk voor vleermuizen om "aan te vliegen".
- Het zuidelijk deel biedt door de aanbouw van weer een ander schuurtje geen ruimte voor een "vrije val" bij wegvliegen.
- Als vleermuizen de moeite zouden nemen om over het dak te gaan kruipen om weg te vliegen komen zij de randen van het dak uit bij houten boeidelen die gemakkelijk wegvliegen verhinderen.
- Deze bouwkundige situatie maakt dit dak niet aantrekkelijk of geschikt voor vleermuizen.
- Verder is er sinds de veldbezoeken in augustus en september 2018 sprake van flink toenemend verval van ook deze schuren. In de schuren op het terrein wordt niet meer

geïnvesteed. Daar heeft de eigenaar nl. geen belang meer bij. Deze schuur ligt direct geëxposeerd op de westenwind. Het glaswerk in de deur is ingewaaid en ook de ramen aan de zuidzijden zijn door houtrot van de kozijnen en wind uitgewaaid.

Daardoor is de tocht in deze schuur fors toegenomen. Er zijn ook diverse lichtkieren in het dak, die aangeven dat het dak niet tocht dicht is.

Deze schuur is ook niet geschikt als verblijfplaats voor (parende) vleermuizen.

In de bijlagen is extra fotomateriaal over de huidige situatie van deze schuur opgenomen

De dakpannen op de woning liggen strak aaneengesloten. Hierdoor is er geen ruimte voor vleermuizen om tussen te kruipen. De woning is afgewerkt met goed onderhouden daklijsten, waar geen kieren tussen zitten. Er is geen spouw aanwezig. Er zijn geen sporen van vleermuizen (poep of meststrepen) aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van vleermuizen. De aanwezigheid van vleermuisverblijven in de woning kan worden uitgesloten.

De bouwkundige inspectie wijst uit dat de locatie niet geschikt is voor kraam- en zomerverblijven. Het eventueel voorkomen van baltsplaatsen kon in de bouwkundige inspectie niet geheel worden uitgesloten. In september is tweemaal een veldbezoek uitgevoerd naar vleermuizen. Het doel van het veldbezoek is om te onderzoeken of vleermuizen deze locatie gebruiken als baltsplek en daarvoor hier vaste rust- en verblijfplaatsen hebben. Aan een baltsplek worden door de mannetjesvleermuizen minder hoge eisen gesteld qua isolatie.

Dinsdag 11 september 2018 van 21.00- 23.00 (temperatuur 16 graden C, droog, zuidwesten wind luvend tot windkracht 4 a 3)

Materiaal: Patterson D 200 en enige sterke zaklampen.

Het terrein is rijk bebouwd met een woonhuis, met stallen en schuren. Daartussen en daar omheen staan vele knotbomen, fruitbomen en een aantal opgaande bomen. Deze laatste zijn vnl. essen.

Er werd tijdens het veldbezoek continue signaal opgevangen van foeragerende gewone dwergvleermuizen. Het ging daarbij om meerdere exemplaren die voortdurend rondjes vlogen tussen de schuren en om de diverse boomgroepen, knotwilgenrijen en solitaire bomen. Alle daken werden zorgvuldig en meerdere keren afgelopen om te onderzoeken of en waar zich baltsende mannetjes ophielden. Er werd echter niet één keer een baltsroep opgevangen. Ook in de bomen en knotwilgen werden geen baltsroepen (van bijv. Ruige dwergvleermuis) waargenomen.

Zondag 30 september 2018 van 21.00 22.00 en 23.30-00.30 (temperatuur 10 graden, licht bewolkt, geen wind)

Zeer frequente waarnemingen van Gewone dwergvleermuis. Er vlogen minder exemplaren rond de boomgroepen en gebouwen als de vorige keer. Wel bijna voortdurend signaal, foeragerend. Ook af en toe een Ruige dwergvleermuis, maar veel minder frequent.

In beide waarnemingsperioden op één plaats aan de zuidoostzijde van het perceel vanuit de rij elzen zeer regelmatig, baltsroep mannetje Ruige dwergvleermuis. We kunnen ervan uitgaan dat deze bomen incidenteel als paarverblijf dienen van tenminste één mannetje Ruige dwergvleermuis.

Alle bomen blijven in principe gehandhaafd tijdens de sloop van de schuren en tijdens nieuwbouw. Mochten er bij nader inzien toch enige bomen verwijderd moeten worden, zal dat zeker niet gelden voor de bomen in de randen van het erf. De paarlocatie blijft hoe dan ook intact.

4.3.6 Overige soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde libelsoort Groene glazenmaker (wnb-hrl / Rode lijst status 'bedreigd') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). De beschermde waterslak Platte schijfhoren (wnb-hrl / Rode lijst status 'kwetsbaar') komt voor in de omgeving van het plangebied (1-5km).

De Groene glazenmaker is voor zijn voortplanting afhankelijk van de waterplant Krabbenscheer. Op deze plant legt de Groene glazenmaker haar eieren en groeien de larven op. In de sloten rond het plangebied is geen Krabbenscheer aangetroffen. De aanwezigheid van deze libelsoort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

De Platte schijfhoren leeft in water met een goed ontwikkelde watervegetatie en een goede waterkwaliteit. In de sloten rond het plangebied is geen ondergedoken watervegetatie aangetroffen. Hierdoor voldoet het plangebied niet aan de specifieke eisen die deze soort stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van de Platte schijfhoren kan, binnen het plangebied worden uitgesloten.

Op basis van de biotoopkenmerken worden binnen het plangebied geen andere beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelde soorten verwacht.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de beschermde soorten binnen het plangebied.

5.1 Conclusies en aanbevelingen

- Het plangebied heeft wel een directe relatie met beschermde gebieden (Natura2000, NNN-gebieden of ecologische verbindingzones). Het plangebied ligt midden in Natura2000-gebied Broekvelden-Vettenbroek & Polder Stein en midden in NNN-gebied. Het plangebied zelf valt buiten de begrenzing van het Natura2000-gebied en de NNN. Het afbreken van de aanwezige bebouwing en het nieuw bouwen van woningen zal geen schade veroorzaken aan het omliggende Natura2000-gebied, omdat er geen agrarische werkzaamheden meer plaats gaan vinden binnen het Natura2000-gebied. Hierdoor wordt de cultuurdruk minder. De heiwerkzaamheden voor de nieuwe woningen zullen niet voor verstoring zorgen voor de doelsoorten, omdat deze op enige afstand van het bebouwingslint verblijven. Geadviseerd wordt om de lichtuitstraling van bouwverlichting te beperken en geen uitstraling richting de omliggende weilanden te veroorzaken. Het plangebied is niet geschikt als foerageergebied voor de doelsoorten van de nabij gelegen Natura2000-gebieden. Er zijn geen brede sloten en open graslanden aanwezig binnen het plangebied die kunnen dienen als foerageergebied. Schade aan Natura2000-doelsoorten is derhalve niet aan de orde.
- Voor een deel van de beschermde soorten (Bastaardkikker, Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Meerkikker, Bosmuis, Bunzing, Dwergmuis, Egel, Haas, Hermelijn, Konijn, Veldmuis, Wezel, Huisspitsmuis, Ree, Vos en Woelrat) geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming door de provincie Zuid-Holland. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
- Er zijn geen nesten van broedende vogels aangetroffen. Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De Wnb hanteert echter geen standaard periode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. *Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.*
- De schuren met de golfplaten daken zijn niet geschikt als nestlocatie voor de Huismus en Gierzwaluw. De schuren en de woning hebben dakpannen. Deze dakpannen zijn echter te vlak waardoor er geen nesten onder gebouwd kunnen worden. Schuur b9 is te laag om geschikt te zijn als nestlocatie voor de Huismus en Gierzwaluw. De aanwezigheid van nesten van de Huismus en Gierzwaluw kan worden uitgesloten. In verschillende schuren zijn oude nesten van de Boerenzwaluw aangetroffen. Nesten van de Boerenzwaluw zijn alleen beschermd indien er niet voldoende alternatief aanwezig is in de omgeving. Dit is op deze locatie niet aan de orde. Er zijn in de directe omgeving voldoende alternatieven.

- Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Rugstreeppad (wnb-hrl / Rode lijst status 'gevoelig') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). De beschermde Heikikker (wnb-hrl / Rode lijst status 'thans niet bedreigd') komt voor in de omgeving van het plangebied (1-5km).
Er zijn binnen het plangebied geen plassen of poelen aangetroffen die geschikt zijn als voortplantingslocatie voor de Rugstreeppad. Ook zijn er geen geschikte overwinteringslocaties aangetroffen. Op het moment dat er werkzaamheden gaan plaatsvinden kan het plangebied mogelijk wel geschikt worden als voortplantings- en overwinteringsgebied. Geadviseerd wordt te voorkomen dat er gedurende de voortplantingsperiode (globaal half april – augustus) water stagneert en er plassen en poelen ontstaan waar de Rugstreeppad haar eieren in af kan zetten. Tevens dient voorkomen te worden dat er lang zand/grond braak ligt gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november – maart). Dit om ingraven voor overwintering te voorkomen. Het plangebied is niet geschikt als leefgebied voor de Heikikker, omdat het niet voldoet aan de specifieke eisen die deze soort stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van de Heikikker binnen het plangebied kan worden uitgesloten.
- Uit de geraadpleegde verspreidingskaarten blijkt dat de Ringslang (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in het plangebied (0-1km). Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied aanwezig voor de Ringslang. Incidenteel kan deze soort binnen het plangebied aanwezig zijn, vanuit de achter het plangebied gelegen weilanden. De geplande werkzaamheden zullen geen schade veroorzaken aan de gunstige staat van instandhouding van de Ringslang. Geadviseerd wordt om stortplaatsen voor gewas en takken te voorkomen, zodat er geen mogelijke broeihoop ontstaat.
- In de directe omgeving van het plangebied komt de beschermde Waterspitsmuis (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voor (0-1km). In de bredere omgeving van het plangebied komen de beschermde Bever (wnb-hrl, Rode lijst status 'gevoelig'), Boommarter (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') en Steenmarter (wnb-andere soorten) voor (1-5km). Voor de Waterspitsmuis, Bever, Boommarter en Otter voldoet het plangebied niet aan de specifieke eisen die deze soorten stellen aan hun leefgebied. De aanwezigheid van de Waterspitsmuis, Bever en Boommarter kan worden uitgesloten. Binnen het plangebied zijn geen sporen (vraatsporen, latrine) aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van de Steenmarter. De aanwezigheid van deze soort kan ook worden uitgesloten.
- Uit de bureaustudie blijkt dat verschillende beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied zoals Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger en Ruige dwergvleermuis (0-1km), Baardvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Meervleermuis, Rosse vleermuis en Watervleermuis (1-5km). De aanwezige bomen zijn niet geschikt als zomer- en/of kraamverblijf voor boombewonende vleermuissoorten. Er zijn geen sporen aangetroffen. De aanwezigheid van deze typen verblijfplaatsen in de bomen kan worden uitgesloten. Bij de elzen aan de zuidoostkant van het plangebied is een baltsende vleermuis waargenomen. Deze bomen dienen aantoonbaar als paarverblijf van een Ruige dwergvleermuis. Alle bomen binnen het plangebied blijven behouden, waardoor er geen schade zal ontstaan aan dit paarverblijf. De bomen kunnen onderdeel uitmaken van een foerageergebied van verschillende soorten vleermuizen. Foerageergebied is alleen beschermd indien het van groot belang is voor de functionaliteit van de verblijfplaatsen van de soorten, doordat er onvoldoende alternatieven aanwezig zijn. Dit is niet aan de orde er is in de directe omgeving voldoende alternatief. Daarnaast blijven de bomen, zoals reeds vermeld, ongemoeid. Een groot deel van de schuren binnen het plangebied zijn

ongeschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten. Deze schuren zijn van hout of beton met golfplaten daken. In deze schuren is door tocht geen geschikt microklimaat aanwezig of de schuren zijn te laag om geschikt te zijn als verblijfplaats. Schuur b9 heeft een pannendak, maar is door de open constructie van de schuur en de beschadigde betimmering ook niet geschikt als verblijfplaats. Ook hier is sprake van te veel tocht. Schuur b1 is een houten schuur die in verval is door toenemende openingen en gaten door windschade aan glas en deuren. Dit verval is versterkt door stormschade in de afgelopen winter.

- Er zijn geen sporen aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van vleermuizen. Een groot kraam- of zomerverblijf van vleermuizen in de aanwezige bebouwing kan worden uitgesloten. De woning is door de strak gelegde pannen, strakke dakranden en de afwezigheid van een spouw niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Het aanvullend onderzoek naar paarverblijven heeft uitgewezen dat er geen paarverblijven aanwezig zijn in de gebouwen. De geplande werkzaamheden zullen dus geen schade veroorzaken aan de gunstige staat van instandhouding van de aanwezige vleermuizen.
- De enige geschikte en bevestigende verblijfplaatsen van vleermuizen op het terrein betreffen de holle bomen. Hier zijn lokroepen van een mannetje Ruige dwergvleermuis gehoord. Alle bomen op het terrein blijven behouden. Er is geen schade te verwachten aan de functionele staat van instandhouding van vleermuizen of aan hun individuele verblijfplaatsen.

5.2 Algemene Zorgplicht en Aanbevelingen

Voor planten- en diersoorten geldt in het kader van de Wet Natuurbescherming de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

In het kader van de zorgplicht wordt geadviseerd om in een nieuw te bouwen schuur of aan de woningen enkele kunstnesten voor de Boerenwaluw op te hangen.

Geadviseerd wordt om te behoeve van foeragerende vleermuizen bij de nieuwe woningen uitstraling van buitenverlichting zoveel mogelijk te beperken. Hierbij kan gedacht worden aan het gebruik van Led-verlichting en armaturen die naar beneden uitstralen. Aanbevolen wordt om vleermuiskasten op te hangen.

Geadviseerd wordt om gedurende de bouwwerkzaamheden lichtuitstraling van bouwverlichting zo veel mogelijk te beperken. Er mag geen uitstraling van licht zijn naar de omliggende weilanden.

De voorkeur gaat uit naar het verrichten van heiwerkzaamheden tussen einde broedtijd en begin winterseizoen. De maanden juli - oktober zijn geschikte maanden.

6 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. Uitgeverij 12 Provinciën, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, Landsmeer 2012
2. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, dec 2015
3. Ecologica, *Wet natuurbescherming, samenvatting wijzigingen natuurwetgeving*, 4 oktober 2016
4. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
5. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging en Gegevensautoriteit Natuur 2017. *Vleermuisprotocol 2017*, maart 2017.
6. Provincie Zuid-Holland, *Visie Ruimte en Mobiliteit*, geconsolideerd, in werking per 19 januari 2018
7. '© NDFD - quickscanhulp.nl 22-08-2018 11:42:01'

Geraadpleegde internetsites:

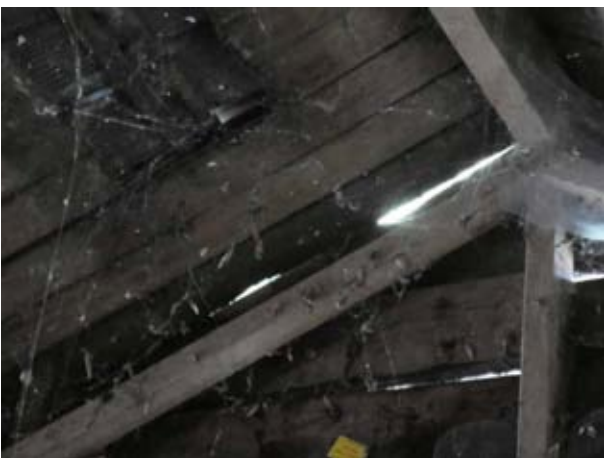
8. www.rijksoverheid.nl
9. www.bij12.nl
10. www.rvo.nl
11. www.ravon.nl
12. www.vleermuis.net
13. www.zuid-holland.nl
14. www.zoogdierverseniging.nl
15. www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/VRM
16. [http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas = EHS](http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas=EHS)
17. www.waarneming.nl

Bijlagen

1. Foto's van schuur b1 van veldbezoek 5 april 2019
2. 10A060 Effectbeoordeling Natuurboerderij Hoeve Stein dd 110418 (als aparte bijlage meegestuurd)

7 Bijlagen

Bijlage 1 Foto's van schuur b1 van veldbezoek 5 april 2019

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

's-Gravenbroekseweg 154

2811 GK Reeuwijk

KvK 29031331

+ 31 (0)182-395460

www.watersnipadvies.info

advies@watersnip.info

Effectbeoordeling Natuurboerderij 'Hoeve Stein'

Beschrijving van het project

Polder Oukoop ligt in het Natura2000-gebied 'Broekvelden, Vettenbroek en Polder Stein' en is onderdeel van het kerngebied Reeuwijkse Plassen dat valt binnen de ecologische hoofdstructuur. Het is een gebied dat landschappelijk sterk aan het veranderen is. Maatschap De Goeij is benaderd door Provincie Zuid-Holland om te overwegen natuurdoelstellingen binnen de agrarische bedrijfsvoering te realiseren door het bedrijf om te vormen naar een Natuurboerderij.

Met de betrokken partijen Gemeente Reeuwijk, Staatsbosbeheer, Kool Living B.V., Maatschap De Goeij en overige particuliere eigenaren wordt een gebiedsvisie opgesteld ten behoeve van een duurzame ontwikkeling van Polder Oukoop. De ontwikkeling van de Natuurboerderij wordt afgestemd op de te behalen natuurdoelen.

De toekomstige Natuurboerderij heeft als voornemen 200 hectare te beheren. Hiervan zal ca 84 ha in eigendom zijn van Maatschap De Goeij. De Maatschap heeft nu reeds ca 34 ha in eigendom. Volgens het gentlemen's agreement 'Koeien in Polder Oukoop/Stein', opgesteld door Maatschap De Goeij, Kool Living B.V. en gemeente Reeuwijk, kan Maatschap De Goeij ca 51 ha overnemen van Kool Living B.V., om de groei van het areaal in eigendom te verwezenlijken. De overige grond zal middels langlopende overeenkomsten met Staatsbosbeheer en particuliere eigenaren worden beheerd. De veestapel zal uitgroeien tot 150 melkkoeien met bijbehorend jongvee. De gemiddelde veebezetting binnen de gehele Natuurboerderij zal dan één GVE per hectare zijn.

Het totaal van het gehele bedrijf, waarbij een combinatie wordt gemaakt van natuurdoelen en melkvee-ondernemersdoelen, zal de realisatie mogelijk maken van natuur die aansluit bij de ecologische hoofdstructuur en Natura2000. De aanwezigheid van een agrarisch ondernemer met inkomens- en continuïteitsbelang is een gunstige factor voor instandhouding en duurzaam beheer van de natuurgronden.

Figuur 1. 'Hoeve Stein', het huidige bedrijf van Maatschap De Goeij

Er wordt gewerkt aan een inrichtingsplan voor de herinrichting van het plangebied (Figuur 2). Op de agrarische bedrijfskavel zal de bouwkaavel ten westen van de huidige stal en woning worden uitgebreid ten behoeve van de bouw van een nieuwe stal. Tevens zal terreinverharding worden aangebracht voor de aanleg van sleuvsilo's voor compostering en natuurlijk maaisel en opslag van ruwvoer en mest. De bouwkaavel zal in westelijke richting worden uitgebreid naar de twee achterliggende percelen. De breedte van de nieuwe bouwkaavel blijft gelijk aan die van de bestaande kavel. De precieze inrichting van de bouwkaavel is nog in ontwikkeling.

De verschillende beheertypen (Kikkerland, Rietland, Hooiland en Grutto-grasland), zullen worden gerealiseerd door de sloten en oeverzones te verbreden door het verlagen en vergraven van de randen en greppels van de weilanden. Hierdoor ontstaat er meer structuur in de vegetatie, waardoor het biotoop interessanter wordt voor ondermeer weidevogels en eendachtigen, zoals de doelsoorten van het Natura2000-gebied Smient, Slobeend en Krakeend.

Grond die vrijkomt bij het vergraven zal gebruikt worden om het middengedeelte van de weilanden en de Hoge winterweide op te hogen.

Figuur 2. Inrichtingsplan Natuurboerderij 'Hoeve Stein'

- Kikkerland
- Rietland
- Hoge winterweide
- Hooiland - weidevogels
- Grutto grasland

Inrichting percelen
Natuurboerderij Hoeve Stein
Opdrachtgever: Maatschap De Goeij
Ontwerp: J. van Gemenen, J. & A. de Goeij
Tekenaar: Melvin Krijnen
Datum: December 2010

De realisatie van Natuurboerderij 'Hoeve Stein' heeft geen effect op de omvang van het Natura2000-gebied. Ook zal er geen versnippering van het gebied plaatsvinden.

De kwaliteit van grond- en oppervlaktewater zal toenemen door een verminderde uitspoeling van meststoffen. Bovendien zullen de sloten in het kader van de Natuurboerderij uitgebaggerd worden, waardoor de kwaliteit zal toenemen. Percolatiewater van compostverwerking en water vanaf de erfverharding zal centraal worden opgevangen en via een aparte sloot met kleibodem en rietvegetatie als helofytenfilter vanaf de bedrijfskavel naar het polderblok Stein-Zuid worden geleid. Dit water komt dus niet in contact met het watersysteem in de polders Oukoop en Stein-Noord.

Er zal bemesting van de weilanden plaatsvinden. Ten opzichte van de huidige situatie zal de bemestingsdruk echter worden geëxtensiveerd. De totale bemestingsdruk zal worden verlaagd naar de normen die worden voorgeschreven in de 'regeling Particulier Natuurbeheer'. In de regel zal dit neerkomen op 10 tot 20 ton ruige mest per hectare per jaar. Naast extensivering van de bemestingsdruk, zal in plaats van kunst- of drijfmest, waaruit stikstof gemakkelijk vrijkomt, snel oplost in water en daardoor ook snel uitspoelt, gebruik gemaakt worden van ruige mest vermengd met natuurstrooisel. Hierdoor wordt humusvorming gestimuleerd en ontstaat een duurzame bodemvruchtbaarheid.

Tijdens de bouw van de nieuwe stal (voorzien in 2012) en inrichting van de percelen zal het aantal verkeersbewegingen over de wegen en de bedrijvigheid op de percelen tijdelijk toenemen. Bouwmaterialen voor de stal zullen aangevoerd worden met vrachtwagens. Voor de bouw van de stal zal gebruik gemaakt worden van kranen en ander materieel. Voor de inrichting van de percelen zal gebruikt gemaakt worden van graafmachines en kiepers. Door de extra verkeersbewegingen en bedrijvigheid op de percelen zou de fauna in het gebied enigszins verstoord kunnen worden, zowel optisch als door geluid. De kwalificerende vogelsoorten zullen echter niet verstoord worden door de extra verkeersbewegingen, omdat zij zich niet in de directe omgeving van de openbare weg en de bedrijfskavel begeven (Figuur 3 & 4). Doordat de inrichting van de percelen gefaseerd zal plaatsvinden, zullen er altijd voldoende foerageer- en rustplaatsen in het gebied zijn en zullen er geen significante effecten zijn op de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied.

Het is de bedoeling dat de veestapel van Maatschap De Goeij zal uitgroeien van ongeveer 90 tot 150 melkkoeien met bijbehorend jongvee. De gemiddelde veebezetting binnen de gehele Natuurboerderij zal dan één GVE per hectare zijn. Hoewel het aantal koeien van Maatschap De Goeij zal toenemen, neemt het totale aantal koeien in Polder Oukoop niet toe, omdat verschillende agrariërs in de directe omgeving van de toekomstige Natuurboerderij onlangs hun bedrijf hebben beëindigd of verhuisd zijn naar elders (zie ook paragraaf Cumulatie). De depositie als gevolg van de veestapel heeft geen invloed op de kwalificerende soorten, omdat deze hier niet gevoelig voor zijn. De kwalificerende soorten kunnen mogelijk verstoord worden door het vee, als de koeien nog in de wei staan wanneer de kwalificerende soorten in het najaar terugkeren. De koeien gaan vanaf ongeveer half oktober op stal. Het vee staat het langst op de hoger gelegen percelen. De kwalificerende soorten Kleine zwaan, Krakeend en Slobeend komen op en rond deze percelen niet of slechts in geringe aantallen voor (zie ook paragraaf Beschrijving van effecten). Smienten komen rond de hoger gelegen percelen wel voor, met name in en rond de spoorstoot. Smienten kunnen gevaar goed inschatten

en worden steeds tammer, waardoor de verstoringsgevoeligheid van de soort afneemt. Bovendien zijn Smienten gewend aan koeien en ervaren ze deze niet als bedreigend. Er zal dus geen verstoring plaatsvinden wanneer het vee nog in de wei staat wanneer de Smienten in het najaar terugkeren.

Uitgangspunten bij de realisatie van de natuurboerderij zijn dat de kwaliteiten van het landschap niet aangetast mogen worden, dat cultuurhistorische elementen in tact dienen te blijven en dat karakteristieke natuurwaarden worden behouden en hersteld. De bedrijfsvoering van de natuurboerderij draagt op deze wijze bij aan een duurzame instandhouding van het huidige landschapsbeeld.

Beschrijving van effecten

Op het Natura2000-gebied 'Broekvelden-Vettenbroek en Polder Stein' kunnen verschillende verstoringsfactoren van invloed zijn op de kwalificerende vogelsoorten Kleine Zwaan (A037), Smient (A050), Krakeend (A051) en Slobeend (A056).

Onderstaande tabel geeft de mate van gevoeligheid van de kwalificerende soorten voor de verschillende verstoringsfactoren.

Natura2000-gebied "Broekvelden, Vettenbroek en Polder Stein"

Storingsfactor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Kleine Zwaan (niet-broedvogel)	■	⊗	■	■	■	■	■	■	■	⊗	■	...	■	■	■	■	■	■	■	...
Krakeend (niet-broedvogel)	■	⊗	■	■	■	■	■	■	■	⊗	■	...	■	■	■	■	■	■	■	■
Slobeend (niet-broedvogel)	■	⊗	■	■	■	■	■	■	■	⊗	■	...	■	■	■	■	■	■	■	■
Smient (niet-broedvogel)	■	⊗	■	■	■	■	■	■	■	⊗	■	...	■	■	■	■	■	■	■	■

■ zeer gevoelig
■ gevoelig
■ niet gevoelig
⊗ n.v.t.
 ... onbekend

1. Oppervlakteverlies
2. Versnippering
3. Verzuring
4. vermessing
5. verzoeting
6. verzilting
7. verontreiniging
8. verdroging
9. vernatting
10. verandering stroomsnelheid
11. verandering overstroomingsfrequentie
12. verandering dynamiek substraat
13. verstoring door geluid
14. verstoring door licht
15. verstoring door trilling
16. optische verstoring
17. verstoring door mechanische effecten
18. verandering in populatiedynamiek
19. bewuste verandering soortensamenstelling

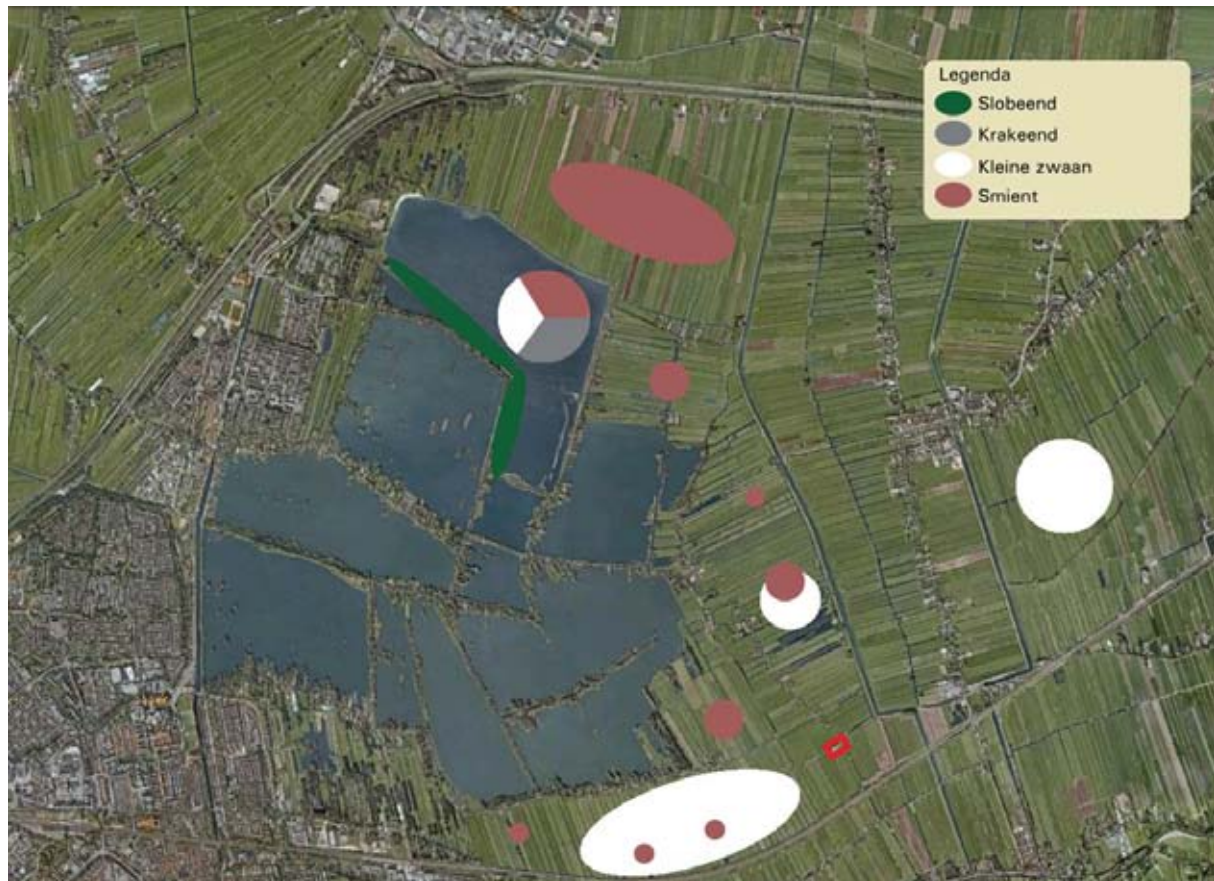
Bron: Effectenindicator website ministerie EL&I

De Kleine zwaan is de meest kwetsbare van de kwalificerende vogelsoorten. Tot ongeveer 2002 kwamen er veel kleine zwanen (tot soms wel enkele honderden) voor in het SBB-reservaatgebied Stein-Noord. De laatste jaren komt de Kleine zwaan hier echter nauwelijks meer voor. Het gebied is natter geworden en de grasmat is verschaald. Deze soort graast het liefst op de stikstofrijke graslanden rond Driebruggen en overnacht op de plas Broekvelden-Vettenbroek en soms in de put van Kruijt. In het Natura2000-gebied is de behoudsdoelstelling een seizoensgemiddelde van veertig exemplaren Kleine zwaan. De graslanden rond Driebruggen bevatten voldoende productief, eiwitrijk gras om bovenstaande doelstelling te realiseren. De realisatie van de Natuurboerderij brengt deze doelstelling niet in gevaar.

Ook de Slobeend wordt slechts incidenteel in kleine aantallen aangetroffen in de omgeving van het plangebied. Deze soort bevindt zich voornamelijk in het oostelijke deel van de plas Broekvelden-Vettenbroek, waar zich goede foerageermogelijkheden en rustgebieden bevinden, en in de veenputten in het gebied. Ook de Krakeend bevindt zich voornamelijk op de plas Broekvelden-Vettenbroek en in veenputten binnen het gebied. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstelling voor deze soorten zijn daarom ook uit te sluiten.

Mogelijke significante schade door realisatie van de Natuurboerderij zou dus nog slechts kunnen worden toegebracht aan de Smient, die regelmatig in kleine groepen (maximaal enkele honderden exemplaren) foerageert in Polder Oukoop. Uit bovenstaande tabel blijkt dat de Smient gevoelig is voor verzuring, verontreiniging, verstoring door licht, verstoring door mechanische effecten en verandering in populatiedynamiek. De meeste van deze verstoringsfactoren zijn bij de realisatie van de Natuurboerderij niet aan de

orde. Alleen verstoring door mechanische effecten zou aan de orde kunnen zijn. Een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstelling voor de Smient kan echter uitgesloten worden: Smienten begeven zich niet in de directe omgeving van de openbare weg en de bedrijfskavel (Figuur 3 & 4), en zullen daarom geen hinder ondervinden van de tijdelijke toename van verkeersbewegingen en de bouw van de nieuwe stal. De inrichting van de percelen zal gefaseerd plaatsvinden, er zullen daarom te allen tijde voldoende foerageer- en rustplaatsen in het gebied zijn voor de Smient.

Figuur 3. Verspreidingsgebied kwalificerende vogelsoorten Natura2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek en Polder Stein

De voorgenomen ontwikkelingsmaatregelen rond de Natuurboerderij zullen leiden tot een verbetering van het biotoop voor de Natura2000-soorten. Krakeend, Slobeend en Smient zijn gebaat bij moerasontwikkeling, breed water en rietlanden. Door het verbreden van de oeverzone ontstaan er meer en gevarieerdere foerageermogelijkheden. Door het verbeteren van de kwaliteit van de sloten zal een soortenrijke vegetatie in de sloten terug kunnen keren. Dit draagt bij aan de foerageermogelijkheden van Slobeend en Krakeend. Ten aanzien van de Smient geldt dat het agrarisch gebruik door de Natuurboerderij betekent dat er steeds voldoende stroken met grasvegetatie in het gebied aanwezig blijven die geschikt zijn als foerageergebieden voor de Smient. In het inrichtingsplan voor de Natuurboerderij gaat het steeds om een combinatie van moerasnatuur in de oevers en middengreppel met grazige zones midden op het perceel. Deze combinatie zorgt voor een aantrekkelijk biotoop voor de Smient.

*Figuur 4. Vogelconcentraties in de directe omgeving van de toekomstige Natuurboerderij
In een straal van ongeveer 300 meter rond de bedrijfskavel komen de kwalificerende soorten niet voor*

Figuur 5. Smienten in Polder Oukoop

Cumulatie van effecten

Er spelen in Polder Oukoop diverse planontwikkelingen die mogelijk van invloed zijn op de kwaliteit van het rust- en verblijfsgebied voor watervogels.

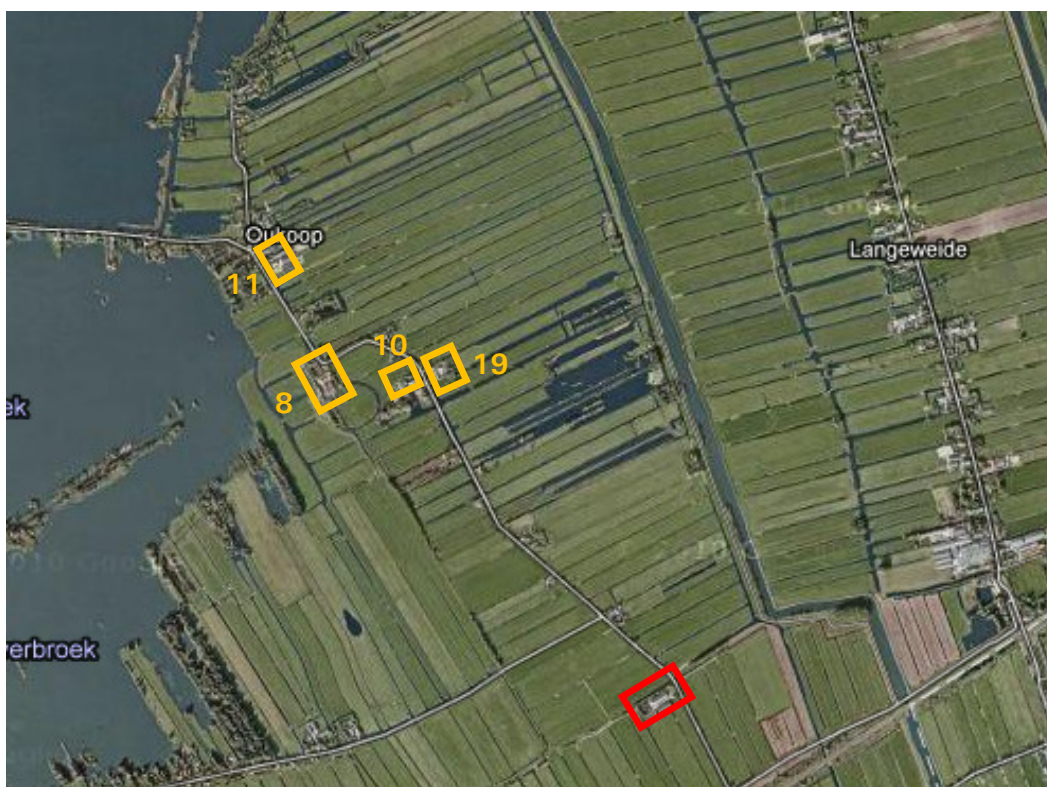
Er wordt gewerkt aan het ontwikkelen van plannen voor Landgoed Wiltenburg, op de voormalige bedrijfskavel van de familie Van Spengen aan de Oukoopsedijk 8. Bestaande schuren zullen worden afgebroken en er zullen drie woningen gerealiseerd worden op het terrein. Bijbehorende weidepercelen zullen deels onder beheer komen van de Natuurboerderij.

Aan de Oukoopsedijk 10, op de voormalige bedrijfskavel van agrariër Vergunst, worden bestaande stallen afgebroken en er zullen twee woningen gerealiseerd worden. Bijbehorende weidepercelen zijn inmiddels onder beheer van Staatsbosbeheer, ten gunste van natuur.

Ook op de voormalige agrarische bedrijfskavel van Van Eijk, aan de Oudkoopsedijk 11 worden schuren afgebroken om twee nieuwe woningen te kunnen realiseren. Ook op de gronden die bij deze boerderij behoorden, ligt natuurbestemming. Hier komen veel smienten voor.

Aan de Oukoopsedijk 19, het bedrijf van Vermeulen, vindt vernieuwbouw van de bestaande woning plaats. Daarnaast wordt na afbraak van de schuren één nieuwe woning gerealiseerd.

Bovenstaande activiteiten zullen geen afbreuk doen aan de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura2000-gebied. Alle bouwactiviteiten zullen plaatsvinden op de bedrijfskavels, binnen de bestaande bouwstedes. Rond de bedrijfskavels komen de kwalificerende vogelsoorten niet voor. Er zijn dus geen cumulatieve effecten waarmee rekening gehouden dient te worden bij realisatie van de Natuurboerderij.

Figuur 6. Planontwikkelingen in de omgeving van de toekomstige Natuurboerderij